

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Проблема вдосконалення підготовки фахівців у сфері фізичного виховання і спорту з кожним роком стає все більш актуальною. За останній час у державі було прийнято декілька постанов, що стосуються реформування системи фізичного виховання школярів та студентської молоді, Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (11.2009), де є положення про підвищення якості підготовки вчителів фізичної культури і викладачів фізичного виховання.

Сьогодні в системі освіти йде пошук шляхів підвищення ефективності навчального процесу для максимального наближення випускників ВНЗ до моделі підготовки професіонала (Л. П. Пилипей, 2011).

В Україні фахівців для цієї сфери готують більше 100 ВНЗ, їх ліцензійний обсяг перевищує потребу галузі в 10–15 разів (Т. Ю. Круцевич, 2011). На спеціальність «Фізичне виховання» часто вступають випускники шкіл, які не мають досвіду спортивної діяльності, а їх заняття фізичними вправами обмежуються уроками фізичної культури.

Система фізкультурної освіти пов'язана не тільки з одержанням знань, а й з опануванням руховими вміннями та навичками, які вимагають відповідної фізичної підготовки, і з уміннями передати свій досвід учням. У зв'язку з цим виникає проблема їх професійно-прикладної фізичної підготовки протягом навчання у ВНЗ (Н. В. Москаленко, 2009).

У вітчизняній і зарубіжній літературі значна кількість наукових робіт присвячена вивченню впливу мотивації на успішне освоєння конкретною професійною діяльністю. Основні напрями досліджень стосуються мотивів вибору професії (В. М. Мазін, 2008; І. А. Котик, 2006; О. О. Касаткін, 2012; Л. В. Ковальчук та ін., 2012), мотивів вступу до ВНЗ (О. М. Ларіна та ін. 2012; І. Л. Мінжоріна та ін., 2012), мотивів навчання у ВНЗ (О. О. Байкалова, 2008; Т. В. Матвійчук, 2012), мотивів трудової діяльності (О. Б. Горчакова, 2002; М. В. Божик, 2009; О. І. Степаненко, 2008).

У роботі М. А. Ісаченко (2012) визначено, що існує взаємозв'язок між якістю теоретичної підготовки студентів фізкультурного ВНЗ та їх мотивацією до навчання. Основним мотивом навчання студенти (72,8 %) називають отримання диплома – і лише невелика кількість визнає мотив отримання знань і оволодіння професією.

О. І. Подлесний (2008) визначив взаємозв'язок між результатами рухових тестів, які вимагають прояви різних видів витривалості, і мотиваційним фактором (потреба в досягненні), що відкриває можливість через формування мотивації до досягнення мети залучати студентів до систематичних занять фізичними вправами.

Дослідники стверджують, що провідним чинником формування мотивації студентів до систематичних організованих і самостійних занять є організаційно-методичні умови навчального процесу (О. І. Смакула, 2003; О. Ю. Марченко, 2009; Н. І. Турчина, 2009; О. А. Томенко, 2012; Н. Г. Базилевич, 2012, та ін.)

Аналіз наукових джерел свідчить, що проблема формування мотивації до освоєння професії у сфері фізичної культури і спорту є недостатньо вивченою,

але вкрай потрібною у світлі сучасних вимог, що й зумовлює актуальність теми дисертаційної роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконувалась у рамках теми «Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2006–2010 рр.» Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту 3.1.2. «Науково-методичні засади удосконалення викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» (номер держреєстрації 0106U010782)», а також зведеного плану НДР на 2011–2015 рр. «Удосконалення програмно-нормативних основ фізичного виховання в навчальних закладах» (№ 0111V001733). Внесок автора полягає у вивченні мотивації і ставлення студентів фізкультурних ВНЗ до оволодіння дисциплінами професійного циклу.

Метою дослідження є обґрунтування організаційно-методичних умов формування мотивації студентів інститутів фізичної культури до професійно-прикладної фізичної підготовки для підвищення рівня їх професійних якостей відповідно до вимог сфери фізичної культури і спорту.

Завдання дослідження:

1. Вивчити мотиваційні чинники, що сприяють освоєнню студентами професійної діяльності у сфері фізичного виховання і спорту за даними наукових джерел.

2. Дослідити психофізіологічні особливості, структуру і динаміку формування мотивації студентів різних курсів до професійно-прикладної фізичної підготовки протягом навчання.

3. Визначити фактори, що впливають на формування мотивації студентів інститутів фізичної культури до навчання і досягнення успіху в спортивній діяльності.

4. Обґрунтувати шляхи та розробити практичні рекомендації для створення організаційно-методичних умов формування мотивації студентів інститутів фізичної культури до професійно-прикладної фізичної підготовки.

Об'єкт дослідження – мотивація студентів фізкультурних ВНЗ до професійно-прикладної фізичної підготовки.

Предмет дослідження – вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на формування мотивації студентів фізкультурних ВНЗ на досягнення належного рівня професійно-прикладної фізичної підготовленості.

У роботі використано такі **методи дослідження**: теоретичний аналіз і узагальнення наукових джерел, анкетування; констатувальний і формувальний експерименти з використанням методів педагогічних, психологічних і фізіологічних тестів, математичної статистики.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що вперше:

– визначено динаміку мотиваційних пріоритетів студентів до оволодіння професійною діяльністю та їх трансформацію в процесі навчання, що призводить до зниження практичної, теоретичної та функціональної підготовленості студентів;

– з'ясовано, що критичним періодом зниження мотивації студентів до навчання є III курс: саме в цей період у студентів починає проявлятися байдужість до навчання, знижується інтерес до заняття спортом, відзначається зниження

емоційного фону, виникають почуття тривожності і невпевненості у правильності своїх вчинків;

– визначено структурну основу мотивації до навчання і підвищення професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів, до якої належать: інтерес до професійної діяльності, мотивація успіху та досягнення, схильність до професійної діяльності, ціннісні орієнтації, психічний стан, самопочуття і функціональний стан (біологічний вік);

– розроблено організаційно-методичні умови навчально-виховної роботи, які сприяють підтримці стійкої мотивації до освоєння професійно-прикладною теоретичною та практичною підготовкою студентів спеціальності «фізичне виховання» і які реалізуються через систему заходів, що конкретизують спрямованість професіограми фахівця з фізичного виховання, активізацію творчої діяльності при вивченні профільних теоретичних дисциплін та активізацію практичної діяльності з підвищення спортивної майстерності;

– отримало подальший розвиток положення про особистісно орієнтоване навчання студентів не тільки через адаптацію змістової сторони, але і за допомогою активізації мотивації до цього процесу у відповідних організаційних умовах навчально-виховного процесу.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що на основі вивчення структури мотивації студентів до навчання у ВНЗ виявлено чинники, що знижують активність студентів на III курсі, і розроблено організаційно-методичні умови, що сприяють їх усуненню. Такими умовами є: орієнтир на професіограму фахівця з фізичного виховання, активізація творчої діяльності студентів при вивченні теоретичних профільних дисциплін навчального плану; активізація практичної діяльності студентів для удосконалення спортивної майстерності.

Розроблені організаційно-методичні умови формування та підтримки мотивації студентів до оволодіння предметно-змістової та практичної діяльності з фізичного виховання можуть бути використані при підготовці фахівців з фізичного виховання і спорту, у навчально-виховному процесі ВНЗ фізкультурного профілю, у процесі викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» на курсах підвищення кваліфікації викладачів профільних ВНЗ.

Отримані результати впроваджено у навчально-виховний процес Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Національного університету фізичного виховання і спорту України, Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту.

Особистий внесок здобувача у спільних публікаціях полягає у виборі мети і завдань дослідження, експериментального обстеження студентів I–IV курсів із використанням методик анкетування, бланкових методик М. Рокича, Т. Елерса, Т. І. Ільїної, Є. О. Климова, Ю. М. Орлова, оцінки біологічного віку за В. П. Войтенком, математичної обробки та аналізу отриманих даних.

Апробація результатів дисертаційного дослідження. Результати дослідження знайшли своє відображення у доповідях на міжнародних конференціях: «Основні напрямки розвитку фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації» (18–19 жовтня 2012 р., м. Дніпропетровськ); «Спортивна медицина, лікувальна

фізкультура та валеологія – 2012» (17–19 травня 2012 р., м. Одеса); на всеукраїнських конференціях: «Актуальні проблеми фізичного виховання: теорія та практика» (19 березня 2012 р., м. Умань); «Проблеми та перспективи професійної освіти в сучасних умовах» (26–27 вересня 2012 р., м. Умань); «Професійна педагогічна позиція – ефективна умова формування культури здорового способу життя в освітньому просторі» (29–30 листопада 2012 р., м. Умань), а також на загальноуніверситетських конференціях: «Проблеми наркоманії, алкоголізму та паління серед школярів» (листопад 2011 р., м. Умань), «Боротьба зі СНІДом – боротьба за життя» (грудень 2011 р., м. Умань); «Туберкульоз – проблема сучасності» (березень 2012 р., м. Умань); «Формування готовності вчителя фізичного виховання до реалізації освітніх завдань» (березень 2012 р., м. Умань).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 6 наукових робіт, із них 5 статей у фахових виданнях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел (215 літературних джерел, з них 76 іноземних авторів) і додатків. Дослідження ілюстроване 43 таблицями і 7 рисунками. Загальний обсяг роботи 268 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність вибору теми дисертації, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, охарактеризовано методи проведення дослідження, розкрито наукову новизну і практичне значення отриманих результатів, вказано на особистий внесок здобувача, наведено дані про апробацію роботи.

У першому розділі **«Мотиваційні чинники, що визначають спрямованість навчання студентів і освоєння професійної діяльності у сфері фізичного виховання і спорту»** проаналізовано та узагальнено дані вітчизняних і зарубіжних авторів про удосконалення підготовки фахівців в галузі фізичної культури і спорту; особливості і структуру професійної діяльності викладача фізичного виховання; мотивацію як основу діяльності людини; вплив мотивації на успішність освоєння професії; шляхи формування мотивації; специфічні особливості мотивацій студентів в освітній сфері фізичної культури.

Згідно з дослідженнями науковців справжня освіта повинна забезпечувати студенту синтез знань і оцінок, тобто повинна інтегрувати гносеологічну і аксіологічну складові. Соціальний сенс освітньої діяльності полягає в забезпеченні двох основних процесів, це передача тим, хто навчається, соціального досвіду, нагромадженого людством, і перетворення ними навколишньої дійсності. Передача соціального досвіду відбувається завдяки спеціально організованій педагогічній діяльності (О. М. Коропецька, Т. Ю. Круцевич, А. Ф. Липенко, С. В. Мединський).

Вивчення проблем професійної підготовки студентів фізкультурних спеціальностей свідчить про переважне відставання їх не стільки у фаховій підготовці, скільки у професійній спрямованості особистості до освоєння майбутньої професії. В основі формування професійної спрямованості особистості

лежить мотивація, пов'язана з інтересом до обраної професії, з життєвими цінностями, самостійністю, активністю, спрямованістю на досягнення мети, самоактуалізацією. Ці проблеми стосуються сфери особистісно орієнтованого навчання, на що вказують багато авторів, проте досліджень, що розкривають структуру потребово-мотиваційної сфери студента, який оволодіває професією викладача фізичного виховання, вкрай мало.

У другому розділі дисертації «**Методи та організація дослідження**» описано та обґрунтовано методи дослідження, що відповідають його меті та завданням, об'єкту і предмету, а також представлено інформацію про організацію дослідження.

Для вирішення першого завдання дослідження – пошуку шляхів підготовки фахівців із фізичного виховання було вивчено 215 робіт науковців України, ближнього і далекого зарубіжжя.

За допомогою анкетування студентів було з'ясовано мотиви їх вступу на факультет фізичного виховання, місця бажаного працевлаштування, види зайнятості у вільний час і дотримання принципів здорового способу життя.

Психологічні методи було використано для вивчення структури і динаміки мотивації студентів I–IV курсів, при визначенні самооцінки їх особистісних якостей і психічних станів для виявлення внутрішніх і зовнішніх факторів, що впливають на мотивацію студентів до оволодіння професійною діяльністю.

Для визначення мотивів вступу студентів до ВНЗ було використано методіку Т.І. Ільїної. За допомогою методіки М. Рокича досліджено особливості формування ціннісних орієнтацій студентів. Методика Т. Елерс (мотивація до успіху) дозволила вивчити формування підсистеми спрямованості особистості майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту. Було також використано методіки оцінки потреби в досягненні (Ю. М. Орлов), САН (самопочуття, активність, настрої), самооцінки особистості, самооцінки психічного стану сили волі і диференційно-діагностичний опитувальник (ДДО), розроблений Є. О. Клімовим для визначення схильності до різного типу професій.

З фізіологічних методів дослідження було використано вимірювання артеріального тиску, пробу Штанге, координаційну пробу. Оцінка біологічного віку здійснювалася за методикою В. П. Войтенка.

Педагогічний експеримент проводився у два етапи – констатувальний та формувальний експерименти. Результати констатувального експерименту приймаємо за абсолютні, оскільки було вивчено стан мотиваційної сфери і функціональних особливостей студентів у конкретний період дослідження. Констатувальний експеримент також мав елементи порівняння, оскільки порівнювалися показники студентів I–IV курсів.

Формувальний експеримент було проведено для виявлення ефективності впливу розроблених організаційно-методичних умов навчально-виховного процесу на формування мотивації студентів III курсу до навчання, оволодіння професійно-прикладними вміннями, навичками і досягнення належного рівня фізичної підготовленості.

У роботі використано загальноприйняті методи математичної статистики з розрахунками середніх арифметичних величин (\bar{x}), середньої квадратичної похибки

(S), а також статистичні перевірки статистичних гіпотез. Розраховано коефіцієнт кореляції рангів Спірмена і проведено факторний аналіз. Усі дані оброблено на персональному комп'ютері з використанням пакета стандартних програм (Excel – 7; Statistika – 6; SPSS 13.0).

Дослідження проводилися в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини на факультеті фізичного виховання. У них брали участь 164 студенти I–IV курсів (юнаки).

Дослідження проводилося у кілька етапів:

I етап – 2009 р. Вивчення наукових джерел, визначення проблемного поля, вибір контингенту і методів дослідження. Апробація методів дослідження і складання програми дослідження.

II етап – 2010 р. Проведення констатувального експерименту зі студентами I–IV курсів. Дослідження мотивації до навчання та інтересів студентів, ціннісних орієнтацій, потреби в досягненні, самооцінки особистих якостей і психічних станів, оцінка біологічного віку. Проведення кореляційного і факторного аналізу, виділення структури мотиваційних характеристик студентів.

III етап 2010–2011 рр. Визначення чинників, що впливають на формування мотивації до професійно-прикладної фізичної підготовки студентів і розробка експериментальних організаційно-методичних умов навчально-виховного процесу зі студентами III курсу. Проведення перетворювального експерименту. Порівняльний аналіз отриманих результатів.

IV етап 2011–2013 рр. Оформлення дисертаційного дослідження. Апробація отриманих результатів. Захист дисертації.

У третьому розділі «**Структура і динаміка формування мотивації студентів до професійно-прикладної фізичної підготовки**» було вивчено мотиваційні пріоритети студентів, які вступили на факультет фізичного виховання для оволодіння професійною діяльністю у сфері фізичної культури і спорту. Виявлено трансформацію мотиваційних пріоритетів з кожним роком навчання у ВНЗ, зменшення відвідуваності занять з підвищення спортивної майстерності в обраному виді спорту, погіршення успішності з теоретичної та практичної професійної підготовки, відзначено погіршення функціонального стану студентів та наявність інволюційних процесів.

Зважаючи на постулати психологів про те, що основою будь-якої діяльності є мотивація до неї, було вивчено сферу мотиваційних потреб студентів I–IV курсів.

Аналіз отриманих даних свідчить, що мотивація до оволодіння професією найбільш виражена у першокурсників (80,29 %), на другому курсі вона знижується до 62,91 % і далі утримується на рівні 67–72 %. Зниження мотивації до оволодіння професійною діяльністю на IV курсі порівняно з I курсом досягає 13 %.

На I курсі яскраво виражені мотиви і придбання знань (78,54 %), і отримання диплома (78,78 %). На думку психологів такі дані можуть бути свідченням адекватного вибору студентами професії та задоволеності нею. На II курсі мотивація до оволодіння професією знижується до 62,91 %, тоді ж знижується і мотивація до отримання диплома (65,12 %). На III курсі підвищується мотивація до оволодіння професією до 72,29 %, дещо зменшується прагнення до придбання знань і дещо збільшується (69,88 %) бажання отримати диплом при формальному засвоєнні

знань. У цілому ще підтримується усвідомлення адекватності вибору професії. На IV курсі ситуація погіршується. Зростає мотивація до отримання диплома мінімальними зусиллями, прагнення пошуку обхідних шляхів при складанні іспитів і заліків (70,73 %). Бажання оволодіти професійними знаннями і сформувати професійно важливі якості знижується до 67,48 %. Прагнення до оволодіння новими знаннями нижче, ніж на всіх попередніх курсах (71,46 %). Ці показники свідчать або про загальну втому від попереднього трирічного навчального процесу, або розчарування в обраній професії.

Отже, найвищу мотивацію до навчання у ВНЗ відзначено на I курсі 237,61 % за всіма трьома шкалами і найменшу – на IV курсі (209,67 %).

Для докладного з'ясування професійної орієнтованості студентів у галузі фізичної культури і спорту в анкеті були запропоновані питання «Чому Ви вступили на факультет фізичного виховання?» і «Де б Ви хотіли працювати?» (табл. 1).

Таблиця 1

Мотиви вступу на факультет фізичного виховання (%)

Причина, бажання	Курс			
	I	II	III	IV
Удосконалити спортивну майстерність	31,7	29,3	24,4	41,3
Одержати престижну професію	9,8	19,5	12,2	14,7
Одержати професію тренера	12,2	4,9	21,9	12,2
Одержати професію викладача фізичної культури	12,2	7,3	19,5	12,2
Одержати професію учителя фізичної культури	7,3	21,9	17,1	9,8
Одержати професію тренера-інструктора фізкультурно-оздоровчих груп	9,8	0	0	0
Не зміг вступити в інший ВНЗ	4,9	0	0	0
Порадили батьки	2,4	4,9	0	4,9
Порадив учитель фізичної культури, тренер	2,4	7,3	4,9	0
За компанію з друзями	2,4	0	0	0
Бажання освоїти професію і займатися науковою діяльністю	4,9	4,9	0	4,9
Інше	0	0	0	0

Пріоритетним мотивом вибору факультету фізичного виховання в якості місця отримання вищої освіти є бажання підвищити свою спортивну майстерність, а не осмислене бажання освоїти улюблену професію.

Цей мотив переважає у студентів всіх курсів, від I (31,7 %) до IV (41,3 %).

Отже, дослідження свідчить про те, що реальне уявлення про професійну діяльність при вступі до ВНЗ на факультет фізичного виховання має близько 50 % студентів.

З'ясовано, що найбільше професійно орієнтованих студентів навчається на I курсі, а з кожним курсом навчання у ВНЗ їх кількість зменшується.

Мотиваційні ситуації, представлені в методиках для виявлення потреби в досягненні і мотивації успіху, які студенти оцінюють негативно, свідчать про низьку зацікавленість у виконуваних роботах, про відсутність планування своїх дій.

Показники функціонального стану серцево-судинної системи, резервної функції дихання, стану вестибулярного апарату і суб'єктивної оцінки здоров'я впливають на біологічний вік, який визначають за методикою В. П. Войтенка (1991).

До них належать: артеріальний тиск (систоличний та діастолічний); пульсовий тиск (АТС – АТ) – АТП; затримка дихання після глибокого вдиху – ЗДВ; статичне балансування на лівій нозі, без взуття, очі закриті, руки опущені – СБ; маса тіла – МТ; суб'єктивна оцінка здоров'я – СОЗ; календарний вік (табл. 2).

Таблиця 2

Показники здоров'я студентів I–IV курсів

Курс	Показники здоров'я							
	Календарний вік, роки	Артеріальний тиск (мм рт. ст.)			ЗДВ (с)	СБ (с)	МТ (кг)	СОЗ (бали)
		систоличний	діастолічний	АТП				
I	17,3	120,5	80	40,5	59,2	79,8	71,7	6,9
II	18,7	117	76	41	85,2	85,0	68,9	4,4
III	19,7	120	79	41	73,9	98,5	68,5	5,7
IV	21,4	121	78	43	65,5	83,5	73,5	5,2

Календарний вік студентів від курсу до курсу рівномірно збільшується на 1 рік. Артеріальний тиск систолічний та діастолічний знаходиться в межах норми і становить від 117 – 121 на 76 – 80 мм рт. ст., пульсовий тиск дещо збільшується на IV курсі до 43 мм рт. ст. Маса тіла студентів на I курсі становить 71,7 кг, а на II і III курсах знижується на 2 – 3 кг, очевидно, у зв'язку із збільшеним навантаженням у вигляді практичних занять із спортивних дисциплін навчального плану. На IV курсі маса тіла студентів, як правило, вище на 5 кг, ніж на III курсі, що пов'язано зі зменшенням у навчальному плані кількості занять із видів спорту та припиненням систематичних тренувань з обраного виду спорту.

Припинення систематичних тренувальних занять у зв'язку зі зниженням мотивації, призводить до загального зниження рухового режиму, що негативно позначається не тільки на масі тіла, а й на функціональних резервах дихальної системи, вестибулярної стійкості. Так, показники затримки дихання на вдихові, починаючи з I курсу, збільшуються. Якщо на I курсі студенти в середньому затримують дихання на 59,2 с, то на II курсі – вже на 85,2 с ($p < 0,05$), на III курсі функціональний резерв дихальної системи знижується (свідчення зниження

аеробних навантажень) до 73,9 с., а на IV курсі – до 65,5 с. Цей показник затримки дихання практично наближається до показника студентів I курсу.

Статичне балансування на одній нозі з закритими очима за тривалістю утримання пози на I курсі становить 79,8 с, на II курсі збільшується до 85 с, на III курсі – до 98,5 с. На IV курсі спостерігається зниження цього показника на 15 с порівняно з III курсом.

Аналіз розрахункових показників біологічного віку і належного біологічного віку дають уявлення про старіння організму студентів. Справжній вік дає діапазон коливань до 10 років відносно календарного віку, а біологічний вік свідчить про фактичний функціональний стан організму (табл. 3).

Таблиця 3

Показники біологічного віку студентів I–IV курсів

		Календарний вік (КВ)	Біологічний вік (БВ)	Належний БВ (НБВ)	Ступінь старіння (СС)
1 курс	\bar{x}	17,3	33,47	29,48	4
	δ		10,42	0,49	10,32
	S		1,65	0,08	1,63
2 курс	\bar{x}	18,7	28,65	29,99	-1,35
	δ		7,66	0,84	7,3
	S		1,21	0,13	1,15
3 курс	\bar{x}	19,7	26,93	30,09	-3,14
	δ		7,78	1,41	7,24
	S		1,23	0,22	1,14
4 курс	\bar{x}	21,4	33,55	31,89	2,52
	δ		9,51	1,19	9,38
	S		1,5	0,19	1,48

Отже, біологічний вік студентів I курсу становить 33,47 років, що на 15 років більше календарного віку і на 4 роки вище належного біологічного віку. Це визначає ступінь старіння організму в розмірі 4-х років.

Зі збільшенням тренувальних навантажень на II курсі біологічний вік студентів знижується до 28,65 років, що на 5 років менше, ніж на I курсі, і стає нижче належного біологічного віку. Достовірність відмінностей між I і II курсом – на рівні $p < 0,01$.

На III курсі біологічний вік ще більше знижується і становить 26,93 року. Показник старіння – 3,14 – свідчить про добру фізичну форму студентів, що досягається відповідним руховим режимом.

Однак, як було зазначено вище, до початку IV курсу бажання займатися спортом у студентів знижується, що позначається на їх функціональному стані. Біологічний вік зростає порівняно з III курсом на 6,5 років і становить 33,59 року, що на 2,52 року більше належного біологічного віку і свідчить про старіння організму.

Отже, дослідження мотиваційної сфери студентів I–IV курсів засвідчило зниження інтересу студентів до систематичних занять спортом, зміщення ціннісних орієнтацій, що призводить до зниження рухового режиму четвертокурсників. Це призводить до зниження тренуваності студентів та їх функціональних резервів, підвищенню маси тіла і при такій динаміці в перспективі – до підвищення артеріального тиску, ризику розвитку серцево-судинних захворювань і передчасного настання інволюційних змін вже в 25 річному віці.

Зазначена динаміка мотиваційних пріоритетів і структури психічного стану студентів протягом навчання у ВНЗ свідчить про необхідність створення організаційно-методичних умов, які стимулюють активність студентів, інтерес до професійно-прикладної фізичної та теоретичної підготовки на III курсі. Цей період вважається найбільш сприятливим для прийняття змін в умовах навчання, у цей період відзначено високий ступінь адаптації студентів до навчання у ВНЗ, що дозволяє запобігти зниженню мотивації і виникненню передстресових станів у студентів IV курсу.

У четвертому розділі дисертації **«Організаційно-методичні умови формування мотивації студентів до професійно-прикладної фізичної підготовки»** кореляційний і факторний аналіз показників мотиваційної сфери, функціонального стану і успішності студентів I–IV курсів дозволив виділити лімітуючі фактори, що впливають на ставлення студентів до навчання.

Було з'ясовано, що структурною основою мотивації до навчання і підвищення професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів є: інтерес до професійної діяльності, мотивація успіху і досягнення; схильність до професійної діяльності; ціннісні орієнтації, психічний стан, самопочуття, функціональний стан (біологічний вік).

Розроблено організаційно-методичні умови, що сприяють формуванню мотивації до покращання професійної та спортивної підготовленості студентів, які освоюють професію вчителя фізичної культури.

Експериментальні умови включають:

- орієнтацію на професіограму фахівця з фізичного виховання та спорту;
- активізацію творчої діяльності студентів при освоєнні теоретичних профільних дисциплін навчального плану;
- активізацію практичної діяльності студентів для удосконалення спортивної майстерності.

Для реалізації умов, що сприяють формуванню мотивації до підвищення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів III курсу, було розроблено і введено в навчально-виховний процес аудиторні та позааудиторні заходи.

Професіограма фахівця з фізичного виховання та спорту передбачає виконання таких завдань:

а) студенти повинні скласти перелік фахових якостей спеціаліста з фізичного виховання та спорту, необхідні для роботи вчителем фізкультури в школі і для роботи тренером з виду спорту, порівняти їх, знайти спільні та відмінні якості; б) виконати самоаналіз цих якостей у себе; в) визначити їх необхідність; г) назвати, що подобається в професії вчителя фізичної культури і що не подобається; д) назвати, що подобається в професії тренера з виду спорту і що не подобається; е) перебуваючи на педагогічній практиці в школі, зробити презентацію для учнів старших класів «Моя професія».

Активізації творчої діяльності студентів при засвоєнні профільних теоретичних дисциплін можна досягти, поставивши студентам такі завдання: а) виокремити характерні ознаки індивідуальної фізичної культури людини; б) укласти питання для вікторини за олімпійською тематикою для школярів молодшої, середньої та старшої школи; в) провести конкурс на кращі запитання у групі; г) укласти кращі запитання для вікторини для проведення її під час педагогічної практики в школі; д) для підготовки і проведення загальнофакультетських ігор знавців спорту «Що? Де? Коли?» провести конкурс на найскладніші і найцікавіші запитання про історію спорту, досягнення спортсменів, медико-біологічні факти; е) створити команди факультету, обрати капітанів і дати час для підготовки команд до ігор – 1 місяць. Скласти графік ігор і провести їх перед будь-яким святом.

Активізація практичної діяльності з підвищення спортивної майстерності передбачає: а) врахування спортивних досягнень не тільки при вступі до ВНЗ, а й під час навчання на кожному курсі; б) обов'язкову участь студентів у спортивних змаганнях усіх рангів залежно від рівня кваліфікації; в) обов'язкове отримання звання «Суддя зі спорту»; г) участь у суддівстві змагань; д) ведення щоденників самоконтролю свого фізичного стану та фізичної підготовленості; е) виставлення оцінок за загальну і спеціальну фізичну підготовленість на практичних заняттях з обраного виду спорту; ж) обов'язкову організацію та проведення змагань із видів спорту серед школярів під час педагогічної практики в школі.

Розроблені умови реалізуються в конкретних заходах навчально-виховного процесу зі студентами, починаючи з II курсу навчання, проте особливий акцент – на III курсі, оскільки саме в цей час починає проявлятися байдужість до навчальної діяльності, знижуються мотивація до занять спортом та емоційний фон, виникають почуття тривоги і невпевненості в правильності своїх вчинків.

Критеріями ефективності розроблених організаційно-педагогічних умов навчального процесу студентів III курсу факультету фізичного виховання були показники ціннісних орієнтацій студентів, потреб у досягненні, мотивацій до успіху, самооцінки особистості, схильності до типу професійної діяльності, успішності з теоретичних і практичних курсів навчальних дисциплін, підвищення спортивної майстерності та покращення фізичного здоров'я.

Проведений протягом навчального року педагогічний експеримент зі студентами III курсу свідчить про ефективність розроблених заходів для активізації професійно-прикладної теоретичної та практичної підготовки студентів.

Змінилися ціннісні орієнтації студентів, мотивація діяльності студентів свідчить про її впорядкованість та активізацію. Самооцінка психічних станів фіксує

менший вияв тривожності і особливо ригідності, що може бути пов'язано з самостійними заняттями студентів, систематичними тренувальними заняттями з видів спорту та досягненнями успіхів у цій діяльності (табл. 4).

Таблиця 4

Динаміка мотивації діяльності до і після експерименту

Рівні	Початок експерименту				Після експерименту			
	Мотивація успіху		Мотивація досягнення		Мотивація успіху		Мотивація досягнення	
	п	%	п	%	п	%	п	%
I низький	7	17	5	12,2	2	4,9	2	4,9
II середній	33	80	34	82,9	25	61	24	58
III високий	1	3	2	4,9	14	33,1	15	37,1

Систематичні тренувальні заняття позитивно вплинули на функціональні показники фізичного здоров'я студентів (табл. 5). Так, у студентів дещо знизився діастолічний артеріальний тиск з 79 до 74 мм рт. ст.; збільшився діапазон пульсового тиску до 45 мм рт. ст. Зниження показника ЧСС у стані відносного спокою з 74 уд./хв до 68 уд./хв привело до економізації функцій ССС у спокої, про що свідчить зниження індексу Робінсона з 88,8 у.о. до 80,9 у.о. (табл. 5).

Таблиця 5

Динаміка функціонального стану студентів III курсу до і після експерименту

Період дослідження	Вік, років		ЧСС (спок.) уд. хв	АТ мм рт. ст			ЗДВ, с	СБ, с	МТ, кг	СО ₂ , бали	Індекс Робінсона, у.о.
	календ.	біол.		сист.	діаст.	АТП					
До експер.	19,7	30	74	120	79	41	73,9	98,5	68,5	5,7	88,8
Після експер.	20,4	28,2	68	119	74	45	81,6	104,2	68,9	5,1	80,9

Поліпшилася функція дихальної системи, час затримки дихання на вдихові збільшився з 73,9 с до 81,6 с. Збільшився час балансування на одній нозі з 98,5 с до 104,2 с, що свідчить про поліпшення вестибулярної стійкості студентів. Зменшилися скарги на відхилення стану здоров'я за суб'єктивною оцінкою показників з 5,7 б. до 5,1 б. Загальне поліпшення діяльності серцево-судинної, дихальної, нервово-м'язової систем студентів III курсу після експерименту вплинуло і на оцінку біологічного віку, який зменшився на 1,8 року.

Про підвищення мотивації до освоєння професійно-прикладних дисциплін навчального плану свідчить зростання загального бала успішності з навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» з 3,63 б. до 3,98 б., з практичних дисциплін – з 3,46 б. до 4,1 б. та підвищення спортивної майстерності. За навчальний рік на 20 % зростає кількість студентів, які виконали II, I розряди і норматив кандидата у майстри спорту.

У п'ятому розділі дисертації «Аналіз та узагальнення результатів досліджень» представлено три групи даних, отриманих у процесі дисертаційного дослідження:

– **підтверджено** дані М. А. Ісаченка (2009), В. М. Мазіна (2008), Т. С. Плачинди (2009), Я. В. Дідковської (2000) та ін. про низьку мотивацію студентів до навчання у ВНЗ, орієнтованої на отримання диплома, а не знань;

– дані О. Ю. Марченко (2010), А. І. Подлесного (2009), Г. В. Безверхньої (2011) та ін. про те, що використання стимулів і створення відповідних організаційно-педагогічних умов, спрямованих на активізацію компонентів структури мотивації, приводить до поліпшення результатів діяльності студентів;

– **отримало** подальший розвиток положення про особистісно-орієнтоване навчання студентів не тільки через адаптацію змістової його сторони, але і за допомогою активізації мотивації до цього процесу у відповідних організаційних умовах навчально-виховного процесу;

– **вперше** визначено динаміку мотиваційних пріоритетів студентів до освоєння професійною діяльністю від I до IV курсу, їх трансформацію в процесі навчання, що призводить до зниження їх практичної, теоретичної та функціональної підготовленості;

– розроблено організаційно-педагогічні умови навчально-виховного процесу, які сприяють підтримці стійкої мотивації до освоєння професійно-прикладною теоретичною та практичною підготовкою студентів спеціальності «Фізичне виховання», які реалізуються через систему заходів, конкретизовано спрямованість на орієнтир професіограми фахівця з фізичного виховання, активізацію творчої діяльності при освоєнні профільних теоретичних дисциплін та активізацію практичної діяльності з підвищення спортивної майстерності.

ВИСНОВКИ

1. Вивчення проблем професійної підготовки студентів для сфери фізичного виховання і спорту свідчить про відставання їх не стільки в предметній підготовці, скільки в професійній спрямованості особистості до освоєння майбутньої професії. В основі формування професійної спрямованості особистості лежить сфера мотиваційних потреб, пов'язана з інтересом до обраної професії, життєвими цінностями, самостійністю, активністю, спрямованістю на досягнення мети, самоактуалізацією.

Ці проблеми лежать у сфері особистісно орієнтованого навчання, однак досліджень про структуру сфери мотиваційних потреб студента, який освоює професію викладача фізичного виховання, вкрай мало.

2. Мотивація студентів I–IV курсів факультету фізичного виховання до освоєння професії від курсу до курсу має спадаючу динаміку. На I курсі найбільше виражені мотиви оволодіння професією (80,29 %), набуття знань (78,54 %) і отримання диплома (78,78 %). На думку психологів, це свідчить про адекватний вибір студентами професії та задоволення нею. Від курсу до курсу мотивація студентів до освоєння професії знижується на IV курсі аж до 67,48 %. Знижується

також прагнення до придбання знань до 71,46 %. Всі ці дані свідчать або про загальну втому від попереднього трирічного навчання, або про розчарування в обраній професії.

Уявлення про професійну діяльність під час вступу на факультет фізичного виховання мають близько 50 % абітурієнтів.

3. Рейтинг термінальних та інструментальних цінностей студентів I–IV курсів, а також їх кореляційні взаємозв'язки свідчать, що визначення рейтингу цінностей здійснювалося не за особистим ставленням до них, а за загальноприйнятими моральними критеріями. У зв'язку з цим у термінальних цінностях, що становлять категорію вищого рангу, як правило, відсутні значимі коефіцієнти кореляції з інструментальними цінностями, тобто студенти не знають, як реально досягти обраних ними цілей – «здоров'я», «любові», «наявності хороших друзів». Найбільшу кількість взаємозв'язків мають цінності нижнього рангу структурної ієрархії. Очевидно, загальна недооцінка «краси природи», «щастя інших», «творчості», «критичності до себе та інших» і є лімітуючими факторами формування духовних ціннісних орієнтацій студентів.

4. Аналіз динаміки структури груп студентів за самооцінкою особистості свідчить, що основні зміни починають відбуватися на II та III курсах, оскільки порушується дифференція «Я-ідеального» і «Я-реального», що може бути пов'язано з труднощами, які виникають при навчанні.

Оцінюючи власну силу волі, студенти відзначають основні проблеми, що виникають у них тоді, коли нецікаву роботу необхідно виконати повністю, коли у вихідний день потрібно йти на тренування або фізкультурно-масовий захід, коли важко відірватися від цікавої телепередачі для виконання термінової роботи. 54 % студентів відзначили, що таке у них трапляється, а 21 % – вказали, що не можуть подолати себе. Особливо це проявляється на III та IV курсах, оскільки відбувається зниження інтересу до занять спортом для підвищення спортивної майстерності і з оздоровчою метою. Саме через це на III та IV курсах інструментальна цінність «сили волі» займає V місце і стає більш затребуваною.

5. Самооцінка психологічного стану студентів I–IV курсів вказує на зростання стану тривожності середнього рівня з 51,2 % до 71 %. Також збільшується кількість студентів із середнім рівнем агресивності (на IV курсі з 68,3 % до 76 %). Взаємозв'язок між цими станами у студентів IV курсу складає $r = 0,40$ ($p < 0,01$), з фрустрацією $r = 0,29$ ($p < 0,05$), тобто неспокій і невпевненість у собі викликає захисну реакцію у вигляді нападу на інших.

На III курсі зростає кількість студентів, які мають середній і високий рівень ригідності (до 80 %), що може проявлятися у когнітивному, мотиваційному і афективному аспектах.

Всі названі вище психічні стани загострюються на IV курсі, що свідчить про ситуацію, близьку до стресової, тому що настає час закінчення навчання та необхідності вибору подальших дій, пов'язаних з майбутнім працевлаштуванням чи продовженням навчання.

6. Припинення систематичних тренувальних занять у зв'язку зі зниженням мотивації призводить до загального зниження рухового режиму студентів, що

негативно позначається не тільки на масі тіла, а й на функціональних резервах дихальної системи, вестибулярної стійкості. Так, показники затримки дихання на вдихові у першокурсників – 59,2 с, у другокурсників зростають до 85,2 с, а на III курсі починають знижуватися до 73,9 с, на IV курсі – 65,5 с.

Статична стійкість на I курсі становить 79,8 с, на II курсі – 85 с, на III – 98,5 с, а на IV знижується до 83,5 с.

Зі збільшенням тренувальних навантажень на II курсі біологічний вік студентів знижується до 28,65 років, що на 5 років нижчий, ніж на I курсі ($p < 0,01$). На III курсі він починає підвищуватися до 31,25, а на IV курсі – до 33,55 років.

7. Проведений факторний аналіз дозволив виявити структурну основу мотивації до навчання студентів, до якої належать: інтерес до професійної діяльності; мотивація успіху; схильність до професійної діяльності, ціннісні орієнтації; психічний стан, самопочуття, активність, настрої, біологічний вік.

Вивчення компонентів структурної основи мотивації дало можливість визначити лімітуючі фактори, що перешкоджають формуванню мотивації студентів до навчання: слабка зацікавленість видами робіт, що виконуються; слабка вимогливість до себе, відсутність самоконтролю; фактори осуду, що переважають над заохоченням; відсутність відповідальних завдань, що стимулюють активність; низький рівень честолюбства; невпевненість у своїх силах; несистематичність у роботі; нездатність виділити пріоритети у заняттях; слабка сила волі; відсутність планування роботи (необізнаність у поточних завданнях із предметів); стан нервозності і тривоги при виникненні невдач.

8. Проведені дослідження мотиваційних пріоритетів студентів до навчання та факторів, що впливають на них, дозволили розробити організаційно-методичні умови, що сприяють формуванню названих компонентів мотивації студентів у навчально-виховному процесі факультету фізичного виховання. До них увійшли комплекси заходів і завдань, орієнтованих на: усвідомлення професіограми фахівця з фізичного виховання для поглиблення, уточнення і конкретизації мети навчання – створення моделі викладача фізичного виховання з усіма значущими професійними якостями; активізацію творчої діяльності при засвоєнні теоретичних профільних дисциплін навчального плану; активізацію практичної діяльності студентів для підвищення спортивної майстерності.

9. Проведений протягом навчального року педагогічний експеримент зі студентами III курсу свідчить про ефективність розроблених заходів для активізації професійно-прикладної теоретичної та практичної підготовки студентів.

Змінилася ієрархія ціннісних орієнтацій студентів. У структурі термінальних цінностей, що характеризують мету діяльності, відзначено 14 переміщень, 8 з яких мають достовірні відмінності ($p < 0,05$). Змінили рейтингові місця «активна життєдіяльність» (перемістилась на 1 позицію), «цікава робота» (з 7-го на 4-е місце).

Самооцінка психічних станів фіксує менший вияв тривожності і особливо ригідності, що може бути пов'язано з самостійними заняттями студентів, систематичними тренувальними заняттями з видів спорту та досягненнями успіхів у цій діяльності.

10. Отже, активізація навчально-виховної діяльності студентів у розроблених

організаційно-методичних умовах показала позитивні результати. Рівень підвищення мотивації до освоєння професійно-прикладних дисциплін навчального плану проявився в підвищенні загального бала успішності з предмета «Теорія і методика фізичного виховання» (з 3,63 б. до 3,98 б.), з практичних дисциплін (з 3,46 б. до 4,1 б.), а також у підвищенні спортивної майстерності. Кількість студентів, які виконали II, I розряди і норматив кандидата у майстри спорту протягом навчального року, збільшилася на 20 %.

Розроблені організаційно-методичні умови навчально-виховного процесу для підвищення мотивації студентів до оволодіння професійно-прикладними знаннями, уміннями і навичками і досягнення належного рівня фізичної підготовленості можна використовувати в роботі спеціалізованих ВНЗ фізкультурного профілю. Перспективою майбутніх досліджень може бути диференційований підхід при формуванні ціннісно-мотиваційних настанов на заняттях із фізичної культури і спорту з юнаками та дівчатами.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати

1. Безверхня Г. В. Мотивационные приоритеты к успешной деятельности студентов факультета физического воспитания / Г. В. Безверхня, Г. И. Гончар // Физическое воспитание студентов. – Харьков : ХООНКУ – ХГДИ, 2012. – № 1. – С. 18–23. (*Особистий внесок здобувача полягає у проведенні досліджень, інтерпретації отриманих даних та написанні окремих положень статті*).

2. Безверхня Г. В. Мотиваційні пріоритети до освоєння професії викладача фізичного виховання / Г. В. Безверхня, Г. І. Гончар // Спортивний вісник Придніпров'я. – Дніпропетровськ, 2011. – № 1. – С. 28–30. (*Особистий внесок здобувача полягає у проведенні досліджень, інтерпретації отриманих даних та написанні окремих положень статті*).

3. Безверхня Г. В. Мотиви і інтереси студентів факультету фізичного виховання до занять спортом / Г. В. Безверхня, Г. І. Гончар // Спортивний вісник Придніпров'я. – Дніпропетровськ, 2012. – № 1. – С. 23–28. (*Особистий внесок здобувача полягає у проведенні досліджень, інтерпретації отриманих даних та написанні окремих положень статті*).

4. Гончар Г. И. Ценностные ориентации студентов, осваивающих профессию в сфере физического воспитания и спорта / Г. И. Гончар // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків, 2012. – № 3. – С. 34–39.

5. Гончар Г. И. Организационно-методические условия формирования мотивации студентов к профессиональной деятельности учителя физической культуры / Г. И. Гончар // Спортивний вісник Придніпров'я. – Дніпропетровськ, 2013. – № 1. – С. 20–28.

Опубліковані праці апробаційного характеру

6. Гончар Г. И. Мотивация к обучению студентов факультета физического воспитания / Г. И. Гончар // Спортивна медицина, лікувальна фізкультура та валеологія – 2012 : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., (Одеса,

17–19 трав. 2012 р.). – Одеса : Одес. нац. мед. ун-т, 2012. – С. 41–42.

АНОТАЦІЇ

Гончар Г.І. Організаційно-методичні умови формування мотивації студентів інститутів фізичної культури до професійно-прикладної фізичної підготовки. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення. – Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту, Міністерство освіти і науки України, Дніпропетровськ, 2013.

У дисертації вперше визначено динаміку мотиваційних пріоритетів студентів до професійно-прикладної фізичної підготовки від I до IV курсу, їх трансформацію в процесі навчання, що призводить до зниження практичної, теоретичної та функціональної підготовленості студентів; виявлено, що критичним періодом зниження мотивації студентів до навчання є III курс; саме в цей період починає проявлятися байдужість до навчальної діяльності, знижується інтерес до занять спортом, відзначено зниження емоційного фону, виникнення почуттів невпевненості в правильності своїх вчинків і тривоги; визначено структурну основу мотивації до навчання і підвищення професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів, якою є: інтерес до професійної діяльності, мотивація успіху і досягнень, схильність до професійної діяльності, ціннісні орієнтації, психічний стан, самопочуття і функціональний стан (біологічний вік); розроблено організаційно-педагогічні умови навчально-виховного процесу, які сприяють підтримці стійкої мотивації до оволодіння професійно-прикладною теоретичною і практичною підготовкою студентів спеціальності «Фізичне виховання» і які реалізуються через систему заходів, орієнтованих на професіограму фахівця з фізичного виховання, активізацію творчої діяльності під час засвоєння профільних теоретичних дисциплін та активізацію практичної діяльності з підвищення спортивної майстерності; дістало подальший розвиток положення про особистісно-орієнтоване навчання студентів не тільки через адаптацію змістової його сторони, але і за допомогою активізації мотивації у відповідних організаційних умовах навчально-виховного процесу.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що на основі вивчення структури мотивації студентів до навчання у ВНЗ, виявлено лімітуючі фактори, що знижують активність студентів на III курсі, та розроблено організаційно-методичні умови, що сприяють їх усуненню. До них належать: орієнтир на професіограму фахівця з фізичного виховання, активізація творчої діяльності студентів при засвоєнні теоретичних профільних дисциплін навчального плану; активізація практичної діяльності студентів при підвищенні спортивної майстерності.

Розроблено організаційно-методичні умови формування та підтримки мотивації студентів до оволодіння предметно-змістовою та практичною діяльністю фахівців із фізичного виховання. Вони можуть бути використані при підготовці фахівців у галузі фізичного виховання, спорту і здоров'я людини, в навчально-виховному процесі ВНЗ фізкультурного профілю, в процесі викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання», на курсах підвищення кваліфікації викладачів

профільних ВНЗ.

Ключові слова: студенти, мотивація, професійно-прикладна фізична підготовка, фізкультурна освіта.

Гончар Г. И. Организационно-методические условия формирования мотивации студентов институтов физической культуры к профессионально-прикладной физической подготовке. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание учёной степени кандидата наук по физическому воспитанию и спорту по специальности 24.00.02 – физическая культура, физическое воспитание разных групп населения. – Днепропетровский государственный институт физической культуры и спорта, Министерство образования и науки Украины, Днепропетровск, 2013.

В диссертации впервые определена динамика мотивационных приоритетов к освоению профессиональной деятельности студентов от I к IV курсу, их трансформация в процессе обучения, что приводит к снижению практической, теоретической и функциональной подготовленности студентов; выявлен критический период снижения мотивации студентов к обучению – III курс; именно в этот период начинает проявляться безразличие к учебной деятельности, снижается интерес к занятиям спортом, отмечается снижение эмоционального фона, возникает чувство неуверенности в правильности своих поступков и тревоги; определена структурная основа мотивации к обучению и повышению профессионально-прикладной физической подготовленности студентов, которой являются: интерес к профессиональной деятельности, мотивация успеха и достижений, склонность к профессиональной деятельности, ценностные ориентации, психическое состояние, самочувствие и функциональное состояние (биологический возраст); разработаны организационно-педагогические условия учебно-воспитательного процесса, способствующие поддержанию устойчивой мотивации к освоению профессионально-прикладной теоретической и практической подготовки студентов специальности «Физическое воспитание».

Ключевые слова: студенты, мотивация, профессионально-прикладная физическая подготовка, физкультурное образование.

Gonchar G. I. Organizational and methodical conditions of motivation of students of physical education on institutes for applied professional physical training. – It is Manuscript.

Dissertation for the degree of Ph.D. in physical education and sports in specialty 24.00.02 – physical culture, physical education of different populated groups. – Dnipropetrovsk State Institute of Physical Culture and Sports, Ministry of Education and Science of Ukraine, Dnipropetrovsk, 2013.

In the thesis for the first time there is defined the dynamics of motivational priorities of students for professional development from I to IV studying course, their transformation in the learning process, which leads to a decrease in their practical, theoretical and functional training; it is found that the critical period for reducing students' motivation to learn is the third year; during this period indifference to the learning activity

begins to manifest, there is a decrease of interest in sports, decrease of emotional background, there is a sense of uncertainty in the correctness of their actions and concerns; identified the structural base of motivation to learn and improve professionally-applied physical fitness of students, which are: interest to the professional activity, motivation of success and achievement, the propensity for professional work, values, mental health, health and functional status (biological age); developed organizational and pedagogical conditions of the educational process, helps to maintain stable motivation to master professional-applied theoretical and practical training of the students of specialty «Physical Education».

Keywords: students, motivation, professional-applied physical training, sports education.